

COULISSENLANDSCHAP NO TWENTE

ROUTE 40 km

Mooie fietsroute door het coulissenlandschap van Noordoost Twente. Langs historische elementen zoals de Hunenborg, een 'dodenhuisje' bij Rossum en een Joodse begraafplaats. De start is in Oldenzaal en de route voert o.a. door het sfeervolle Ootmarsum en Weerselo.

Deze route is gemaakt door Landschap Overijssel, en gecontroleerd door routevrijwilliger Herman Bijen.

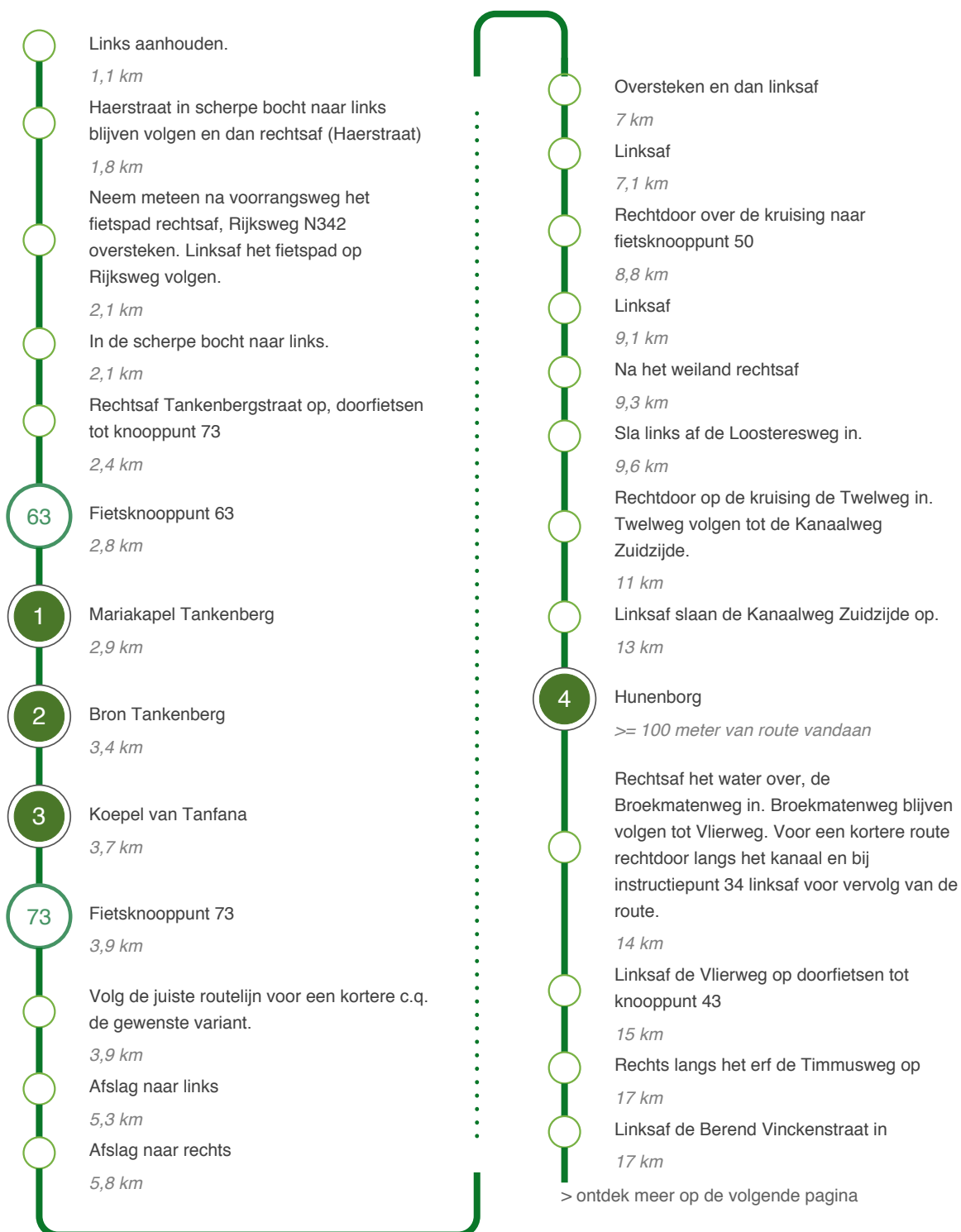
Coulissenlandschap NO Twente

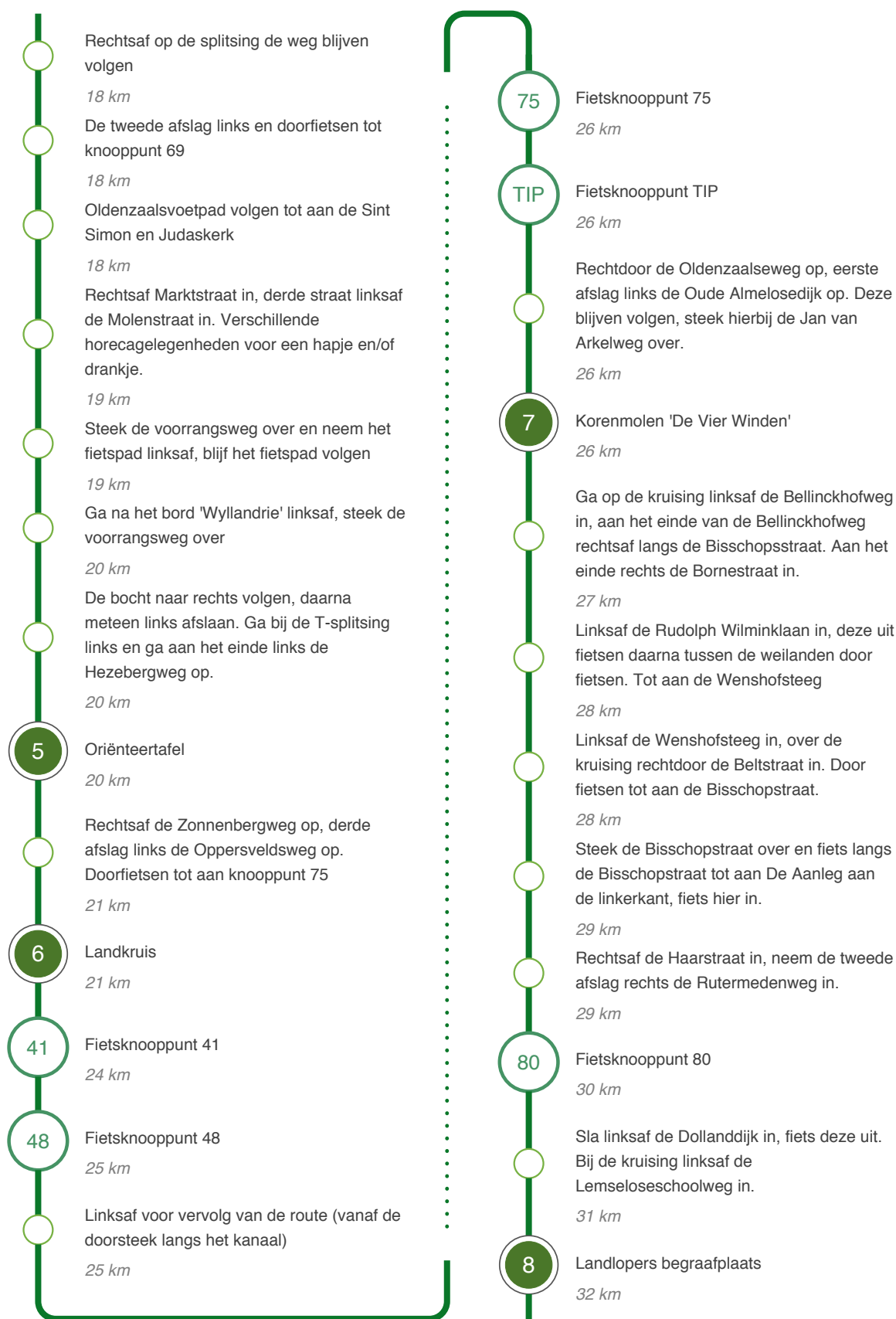
Coulissenlandschap NO Twente

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: TOP (Toeristisch Overstap Punt) bij P&R NS station Oldenzaal. Je kunt hier ook een OV fiets huren om deze route te fietsen. Alternatief startpunt: TOP in Ootmarsum of TOP in Weerselo. Vanaf instructie 22 is de route in te korten: oranje lijn volgen tot instructie 34.

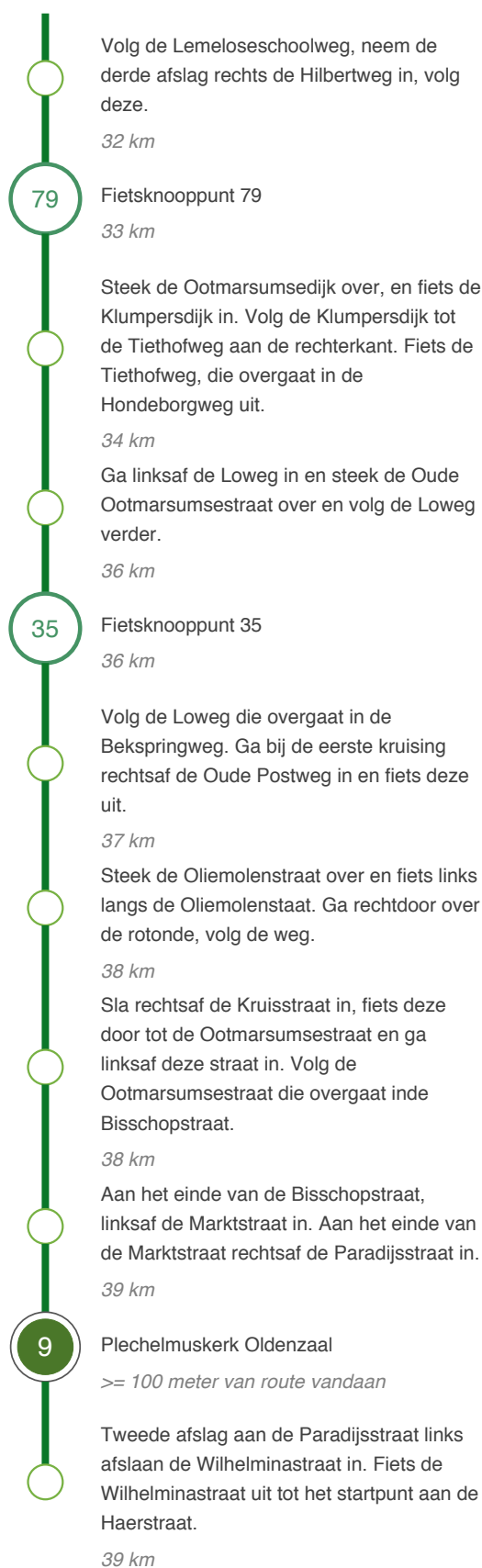

Vervolg route

> ontdek meer op de volgende pagina

Vervolg route

Einde van de route

Coulissenlandschap NO Twente

40 km

1

Mariakapel Tankenberg

Mariakapel

De Mariakapel aan de voet van de Tankenberg is in 1948 opgericht, enerzijds uit dankbaarheid omdat Oldenzaal bijna ongeschonden uit de oorlog was gekomen, anderzijds ter herdenking van de oorlogsslachtoffers Johan H. Engelbertink, mr. Joan Gelderman en G.J. Wolbert.

2

Bron Tankenberg

Bron Tankenberg

Op de Tankenberg ontspringen verschillende bronnen. Het bordje op het hek met de tekst 'Kraenke' is een verwijzing naar die bronnen. Kraenke is namelijk Twents voor kraan. Voor wie wil begrijpen waarom hier bronnen ontspringen, hieronder wat informatie over de geologie:

Stuwwal

De Tankenberg ontstond tijdens de één na laatste ijstijd (200.000 jaar geleden) toen een ijsmassa grote hoeveelheden zand, klei, keien en leem tot een stuwwal bij elkaar drukte. De gletsjers zorgden er ook voor dat aardlagen schuin op elkaar kwamen te liggen.

Verschillende lagen

Hierdoor ligt op sommige plekken zeeklei of keileem aan de oppervlakte terwijl op andere plekke zand of grind de bovenlaag vormt. Door dit verschil in waterdoorlatende lagen kan het water ook op hogere plekken aan de oppervlakte komen. Zo komt het dat hier bronnen uit de bodem komen.

Geen water

Door droogte en een defecte put, stroomt er op dit moment geen water uit het kraenke. Ook is het bekken onder het kraantje ontvreemd. Landschap Overijssel gaat put en kraan herstellen, zodat je hier binnenkort weer (heilzaam!) water uit de bron kunt drinken.

Koepel van Tanfana

Koepel van Tanfana

Het verhaal gaat dat hier aan het begin van de jaartelling een tempel stond, gewijd aan de Germaanse vruchtbaarheidsgodin Tanfana. In de koepel vind je een tekst van de Romeinse geschiedschrijver Tacitus, die verwijst naar de verwoesting van het heiligdom van Tanfana in het jaar 14 na Chr.

'Krachtplaats'

Over de Tankenberg wordt gezegd dat het een 'krachtplaats' is; een plek waar leylijnen of aarde-energiebanen lopen. Vroegere bewoners kozen krachtplaatsen uit voor hun heiligdommen en rituelen. In de Germaanse tijd wendde men zich tot Tanfana voor overvloed en vruchtbaarheid. Voel jij hier energie?

Hoogste punt

De Tankenberg is met 85 m het hoogste punt van Overijssel. Bij helder weer kun je tot ver in Duitsland kijken. Tijdens het Tertiair was Twente grotendeels zeebodem. Hiernaar verwijst de dichtregel van J. Weeling (onder de koepel): 'hier golfde eens de zee, waar nu de akkers tieren.'

Hunenborg

Hunenborg

De Hunenborg is een markante, maar nog mysterieuze locatie, uit de Twentse geschiedenis. Verscholen in de bossen zie je misschien resten van een middeleeuwse burcht, de Hunenborg. Wetenschappers dateren de burcht voorzichtig zo rond 1150.

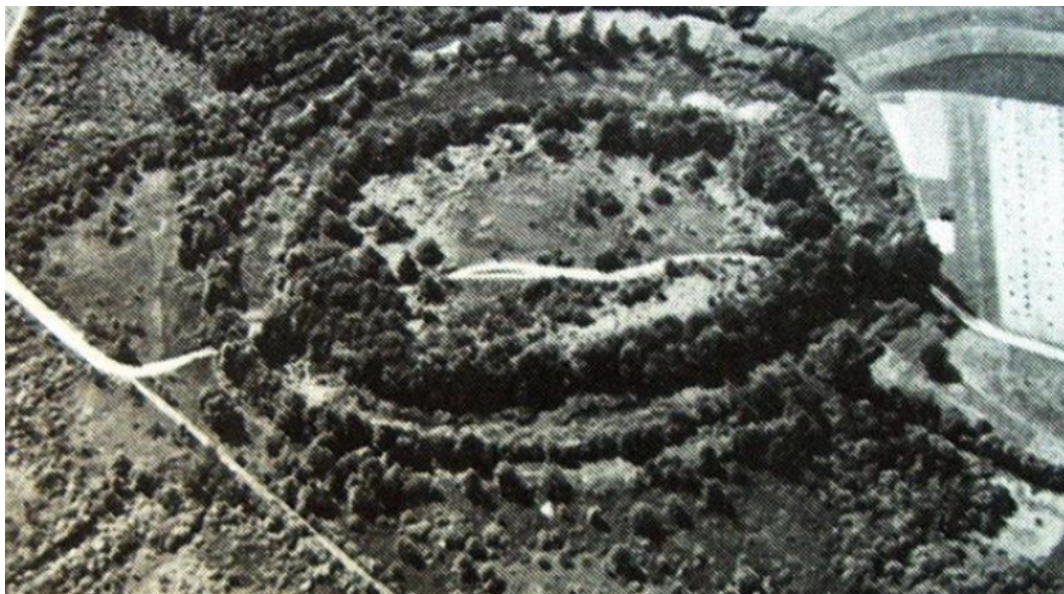

Archeologisch onderzoek

Archeologisch onderzoek laat zien dat dit mogelijk resten zijn van een van de oudste kastelen van Nederland. Eind 2015 is Landschap Overijssel nieuw archeologisch onderzoek gestart om meer te weten te komen over de burcht.

Kasteel

Bijzonder is in ieder geval dat het waarschijnlijk om een vroegmiddeleeuws kasteel gaat, waar nooit iets anders overheen gebouwd is. Maar er is nog veel onbekend over de geschiedenis; een mysterieuze plek...

Oriënteertafel

Oriënteertafel Kuiperberg

De oriënteertafel op de Kuiperberg werd met het oog op het opkomend toerisme in 1922 door de ANWB aangelegd. Landschap Overijssel restaureerde de tafel i.s.m. Monumentenwacht. Ook zijn bomen en struiken weggehaald, zodat er weer volop uitzicht is vanaf de Kuiperberg.

Joodse begraafplaats uit 1786

Naast de oriëntatietafel bevindt zich een joodse begraafplaats uit 1786. De joodse gemeenschap in Ootmarsum is nooit echt groot geweest, maar haar begraafplaats is nog steeds aanwezig. Dit komt doordat de wetten van het jodendom voorschrijven dat joodse begraafplaatsen niet geruimd mogen worden.

Terugblik

Hier op de berg kun je mooi terugkijken op de kilometers die je achter je hebt liggen. Ben jij iemand die vaak terugblijkt? Of kijk je liever vooruit, naar wat nog komen gaat? Je kunt ook proberen je aandacht helemaal op het 'nu' te richten, bijvoorbeeld door aandachtig te kijken, ruiken of proeven.

Landkruis

Landkruis Agelo

Het landkruis bij Agelo staat lokaal beter bekend als 'n Boaken. Vroeger deelden de grote boeren van Marke Agelo bij dit landkruis brood uit aan de armen. Nog altijd prijken de erfnamen van deze boeren op de grote zwerfkeien die rond dit landkruis liggen.

'n Boaken

Door weersinvloeden was het corpus in slecht staat. Om deze bijzonder plek in ere te herstellen, heeft Landschap Overijssel het beeld vervangen. Ook het landschap rond het landkruis is onder handen genomen. Zo leeft de historie van 'n Boaken nog lange tijd voort.

Korenmolens 'De Vier Winden'

Kleijssen

De Vier Winden wordt ook wel Kleijssen's Möll genoemd. De Kleijssenweg, waaraan de molen ligt, herinnert nog steeds aan deze molenaar en eigenaar. De molen is nu eigendom van de Stichting De Vier Winden.

Windkorenmolen

De molen is gebouwd in 1862. Het is een zogenaamde windkorenmolen; een achtkantige bovenkruier met stelling. De molen heeft een vlucht van 22.50m en is ingericht als korenmolen met twee koppels maalstenen.

Ook zonder wind

Bijzonder is dat met de molen ook bij windstil weer kan worden gemalen. Dit leverde de molenaar in de jaren dertig van de vorige eeuw extra inkomsten op. Een tweede steenkoppel werd via een aandrijfriem aangedreven door een dieselmotor.

Mechanisch luiwerk

Het oorspronkelijke luiwerk, aangedreven door de wind, kan niet altijd worden gebruikt. Om de zakken graan toch omhoog te kunnen takelen, is een uniek tweede mechanisch luiwerk (foto) in de molen aangebracht.

Open: zaterdag 13.30 - 16.30 uur of op afspraak.

Landlopers begraafplaats

Landlopers begraafplaats

Op de begraafplaats stond vroeger een stenen dodenhuisje met daarin een tafel op schragen om de overledene op te leggen. Van dit lijkhuisje zijn alleen de fundamenteën bewaard gebleven. Ook de rest van de begraafplaats was sterk verwaarloosd.

Herstel dodenhuisje

Ooit werden op deze plek landlopers begraven. Deze 'zwervers' waren niet katholiek en werden daarom begraven in ongewijde grond. Het zwerverskerkhofje heeft dienstgedaan van 1899 tot circa 1935.

Contouren dodenhuisje

Inmiddels zijn de fundamenteën van het voormalig dodenhuisje blootgelegd en gedeeltelijk opgemetseld. Ook is de beplanting uitgedund zodat de begraafplaats weer herkenbaar en toegankelijk is voor bezoekers.

Wannenlappers Sien

Uit archieven blijkt dat hier circa 7 personen begraven liggen. O.a. Johannes Lamans, zoon van een rondtrekkende moeder en van beroep goochelaar. En 'Wannenlappers Sien', een rondtrekkende wannenlapster die met een handkar kapotte wannen die bij boeren ophaalde.

Het herstel van het dodenhuisje kwam tot stand via het project 'herstel klein Twents Erfgoed', vrijwilligers en met financiële steun van NPL, provincie Overijssel en Het Cultuurfonds.

Plechelmuskerk Oldenzaal

Historisch centrum Oldenzaal

Welkom in Oldenzaal, de glimlach van Twente! Typisch voor Oldenzaal zijn de vele feesten en evenementen zoals de braderiedagen de Boeskool is Lös en Carnaval. Ook is Oldenzaal een van de meest enthousiaste carnavalsgemeenten boven de grote rivieren.